

Dosarul nr. 2ra-140/24
2-23047666-01-2ra-09022024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Muruianu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, A. Malîi, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

01 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Silvestru Victor,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mantaluța
Valentina împotriva lui Silvestru Victor cu privire la determinarea domiciliului
copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost admis apelul declarat de Silvestru Victor și a fost modificată hotărârea din 12
iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 29 martie 2023, Mantaluța Valentina a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Silvestru Victor cu privire la determinarea domiciliului
copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, începând cu anul 2017 până în luna iulie a
anului 2021 s-a aflat în relații de concubinaj cu Silvestru Victor, din care au un copil
minor XXXXX, născut la XXXXX.

A notat că, având în vedere vârsta copilului, atașamentul deosebit față de
mamă, condițiile locative, situația materială și personalitatea reclamantei, care
dispune de toate calitățile și condițiile pentru a-i garanta un mediu de trai decent,
faptul că copilul locuiește cu mama, are grijă de el, în interesul și beneficiul copilului,
domiciliului copilului minor XXXXX, născut la XXXXX urmează a fi determinat
cu reclamanta.

La fel, a afirmat că între ea și Silvestru Victor lipsește un acord cu privire la
stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor.

În acest sens, a menționat că pârâtul Silvestru Victor este angajat oficial în câmpul muncii și mai deține și alte activități din care încasează dividende, însă nu poate demonstra acest fapt.

În baza celor expuse, Mantaluța Valentina a solicitat determinarea domiciliului copilului minor XXXXX, născut la XXXXX cu mama Mantaluța Valentina, încasarea din contul lui Silvestru Victor în beneficiul Mantaluța Valentinei a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX în mărime de 3 000,00 lei lunar și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis integral acțiunea și s-a stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu mama Mantaluța Valentina, s-a încasat de la Silvestru Victor în folosul Mantaluța Valentinei pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX în quantum fix în mărime de 3 000 de lei lunar, urmând a fi încasată din 29 martie 2023 și până la atingerea majoratului, s-a încasat de la Silvestru Victor în folosul Mantaluța Valentinei cheltuielile privind achitarea taxei de stat în mărime de 100 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 400 de lei.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță, a reținut avizul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani nr.149/23, potrivit căruia copilul minor XXXXX locuiește împreună cu mama sa, Mantaluța Valentina, care-i oferă condiții favorabile pentru creșterea, educarea și dezvoltarea lui.

Subsecvent, instanța de judecată, a luat în considerare că pârâtul nu a obiectat împotriva cerinței privind determinarea domiciliului copilului minor cu reclamanta, în ședință de judecată recunoscând această pretenție.

În continuare, instanța de judecată, reieșind din datele Biroului Național de Statistică cu privire la minimul de existență, incluzând costul produselor alimentare, dar și alte cheltuieli, a considerat necesar de a încasa pensia de întreținere a copilului minor XXXXX într-o sumă bănească fixă în mărime de 3 000 de lei, lunar, pentru a menține nivelul de asigurare corespunzător a copilului.

La data de 12 iunie 2023 Silvestru Victor, a declarat apel nemotivat, iar la data de 21 iunie 2023 a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 12 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Mantaluța Valentina să fie respinsă ca neîntemeiată

Prin decizia din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Silvestru Victor, a fost modificată hotărârea din 12 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea quantumului pensiei de întreținere și a cheltuielilor pentru asistența juridică încasate, în sensul micșorării quantumului pensiei de întreținere până la suma de 2 500 de lei lunar și, respectiv, micșorării quantumului cheltuielilor pentru asistența juridică până la suma de 3 000 de lei, în rest hotărârea s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că, în măsura în care, contrar prevederilor art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanței nu a fost prezentată nici o probă ce ar permite evaluarea criteriilor care trebuie să fie luate în considerație la examinarea cererii privind încasarea pensiei de întreținere, în special celor ce țin de starea materială și familială a părților, simpla invocare de

către reclamantă/întimată a circumstațelor din care urmează că pensia de întreținere urmează a fi încasată în sumă de 3000 de lei, nu poate servi drept temei de a admite integral pretenția respectivă, or, după cum a fost menționat supra, la încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, ca circumstanță stabilită, se ia informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimumului de existență pentru un copil și faptul că această sumă reflectă minimumul de existență.

În acest sens, instant de apel a menționat că, instanța trebuie să investigheze în mod obiectiv situația materială, familiașă, alte circumstanțe importante și, în acest scop, trebuie să dispună de acte pentru identificarea tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei, numărului copiilor și persoanelor aflate la întreținere, etc., circumstanțe ce nu se atestă la caz.

În ordinea de idei expusă supra, instanța de apel a considerat oportun de a modifica hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 12 iunie 2023 în partea cuantumului pensiei de întreținere, în sensul micșorării acestuia de la 3 000,00 lei până la 2500,00 lei lunar, or, suma stabilită este una proporțională raportată la datele Biroului Național de Statistică, în contextul în care părinții au obligații egale față de copil.

Cît privește compensarea cheltuielilor de asistență juridică instanța de apel a opinat că soluția instanței de fond în privința admiterii integrale a pretenției privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică este neîntemeiată, or, fără a contesta de principiu suportarea cheltuielilor de asistență juridică de către intimata Mantaluța Valentina, consideră că urmează a fi compensate cheltuielile de asistență juridică necesare și rezonabile care, în situația din speță puteau fi dovedite nu numai prin bonul de plată, ci și prin listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

Sub aspectul rezonabilității cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel a conchis asupra valorii excesive a cheltuielilor de asistență juridică solicitate, ceea ce a impus soluția de a micșora cuantumul acestora până la suma de 3000, 00 lei.

La data de 05 februarie 2024, Silvestru Victor, a declarat recurs împotriva deciziei din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că în cadrul ședinței de judecată a prezentat recipisa potrivit căreia Mantaluța Valentina a primit suma de 20 000 de lei cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor pînă la 10 iulie 2023. A invocat faptul că niciodată nu a avut pretenții ca copilul să locuiască cu mama, iar el să îl viziteze și să-l ajute. Respectiv, consideră că reclamanta nu avea dreptul să se adrese în instanță cu pretenția de a fi stabilit domiciliul copilului minor cu mama, or, el este de acord cu această pretenție și nu există litigiu între părți.

Totodată a indicat că nu există nici un litigiu referitor la plata pensiei alimentare, respectiv consideră că nu este corect ca să fie atras într-un proces de judecată și obligat să achite cheltuielile de judecată, odată ce își onorează obligațiile părintești benevol.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 05 decembrie 2023.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului Silvestru Victor, prin intermediul oficiului poștal, la data de 13 martie 2024 (f.d. 87), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la data de 05 februarie 2024, este în termen.

La data de 29 aprilie 2024, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 97).

Prin referința din 6 mai 2024, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani a solicitat ca la pronunțarea hotărârii să se țină cont în exclusivitate de interesul superior al copilului minor Silvestru Mihail, născut la 07 martie 2019.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Silvestru Victor, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

În sensul art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(1).

Articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Silvestru Victor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor admise de instanțele inferioare și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, la motivarea oricărei cereri de recurs, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, trebuie să țină cont de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva

Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Silvestru Victor.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), art. 433 alin. (1) lit. a), art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Silvestru Victor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi